

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 624/2016-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. septembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátskou kanceláriou Jurek, advokátska kancelária, s. r. o., Mostová 2, Bratislava, za ktorú koná advokát JUDr. Pavel Jurek, pre namietané porušenie ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 a práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 194/2014 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 97/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ 1“), [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka 2“) a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka 3“; ďalej spolu aj „sťažovatelia“), pre namietané porušenie ich základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 a práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 194/2014 (ďalej len „postupom okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 97/2015.

V sťažnosti sťažovatelia 1 a 2 uviedli, že sú dedičmi po nebohej sťažovateľke 3, ktorá ešte za svojho života poverila svojim zastupovaním na podanie sťažnosti a zastupovanie v konaní pred ústavným súdom právneho zástupcu, pričom: *„V zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka po zániku plnomocenstva z dôvodov... smrti zastúpeného má zástupca povinnosť vykonať to, čo neznesie odklad, aby zastúpený alebo jeho právny nástupca neutrpel ujmu na svojich právach. Pri iných dôvodoch zániku plnomocenstva zástupca takéto povinnosti nemá. Takéto úkony majú rovnakú právnu relevanciu a následky, ako keby zastúpenie ešte trvalo (§ 33b ods. 6 OZ). Nesmú však odporovať tomu, čo zariadil zastúpený alebo jeho dedičia... podanie tejto ústavnej sťažnosti neznesenie odklad, a to s prihliadnutím na zákonnú lehotu na jej podanie (2 mesiace), ktorá plynie odo dňa 22.02.2016.“*

Sťažovatelia v podanej sťažnosti uvádzajú, že sťažovateľka 3 vystupovala v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 5 T 194/2014 a následne v odvolacom konaní na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 3 To 97/2015 ako poškodená.

Sťažovatelia v konaní pred ústavným súdom namietajú postup okresného súdu, ktorý rozsudkom z 30. apríla 2015 oslobodil obžalovanú spod obžaloby okresného prokurátora pre Bratislavu II sp. zn. 1 Pv 281/14/1102 z 29. decembra 2014 podanej pre prečin neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona z dôvodu, že skutok nie je trestným činom.

Ďalšie námietky sťažovateľov smerujú proti postupu krajského súdu, ktorý uznesením z 18. novembra 2015 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie Okresnej prokuratúry Bratislava II proti uvedenému oslobodzujúcemu rozsudku okresného súdu. Sťažovatelia v tejto súvislosti poukazujú aj na trestný rozkaz okresného súdu, ktorý bol vydaný v predmetnom trestnom konaní 30. decembra 2014, ktorým bola obžalovaná pôvodne uznaná vinnou zo spáchania prečinu neoprávneného zásahu do práv k domu, bytu alebo nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona.

Podľa názoru sťažovateľov orgány činné v trestnom konaní nezabezpečili ochranu obydlia poškodenej pred cudzím zásahom, nebola jej poskytnutá náležitá súdna ochrana, a tak okresný súd, ako aj krajský súd rozhodli bez toho, aby bol vo veci dostatočne zistený a preukázaný skutkový stav veci.

Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo poškodenej na súdnu ochranu podľa čl.46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, ústavné právo vlastníť majetok v zmysle čl. 20 ods. 1,2,3,4,5 Ústavy SR, ako aj základné právo na pokojné užívanie majetku poškodenej podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na účinný prostriedok nápravy v zmysle čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd, postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní 5T/194/2014 ako aj postupom Krajského súdu Bratislava v konaní sp. zn. 3 To/97/2015 bolo porušené.

Ústavný súd zrušuje: Rozsudok Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 5T/194/2014-399 v spojení s Uznesením Krajského súdu Bratislava, sp. zn. 3To/97/2015, ktorým odvolanie prokuratúry zamietol, a vec vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd sťažovateľom priznáva náhradu trov konania - právneho zastúpenia vo výške 179,- EUR vyčíslených v prílohe...“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému okresným súdom pod sp. zn. 5 T 194/2014, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. V danom prípade bolo proti rozsudku okresného súdu prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytovať ochranu označeným právam sťažovateľov mal krajský súd v odvolacom konaní. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba tiež dodať, že sťažovatelia právo podať odvolanie aj využili.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

Podstatou sťažnosti je nespokojnosť sťažovateľov s rozsudkom okresného súdu a krajského súdu, ktorý nevyústil do odsudzujúceho rozhodnutia vo vzťahu k obžalovanej v trestnom konaní, v ktorom na strane poškodenej vystupovala sťažovateľka 3.

Ústavný súd už v tejto súvislosti uviedol (IV. ÚS 55/09), že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om

trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatelom a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych hmotných práv oznamovateľa trestného činu. Uvedené je potrebné vzťahovať aj na poškodeného. Z príloh, ktoré boli predložené spolu so sťažnosťou, nevyplývajú žiadne skutočnosti svedčiace tvrdeniu sťažovateľov o tom, že by sťažovateľke 3 ako poškodenej v trestnom konaní, navyše zastúpenej splnomocnencom, bolo „*postupom súdu znemožnené brániť sa pred súdom*“.

K argumentom sťažovateľov, že okresný súd „*nepochopiteľne vydal oslobodzujúci rozsudok*“ a k nesúhlasu sťažovateľov s rozsudkom krajského súdu, ktorý zamietol odvolanie Okresnej prokuratúry Bratislava II, ústavný súd uvádza, že v rámci základného trestnoprocesného vzťahu existujúceho vo fáze súdneho konania je jednou zo strán obžalovaný so svojím právom na spravodlivé preskúmanie a rozhodnutie o oprávnenosti jeho trestného obvinenia a druhou stranou tohto vzťahu, ktorá uplatňuje trestné obvinenie, je prokurátor zastupujúci štát. V uvedenom základnom trestnoprocesnom vzťahu, v ktorom sa rozhoduje o otázke viny a trestu, má síce poškodený právo aktívne vystupovať pri zisťovaní skutkového stavu veci, nemá však postavenie strany oprávnenej „*uplatňovať trestné obvinenie*“, preto pre uvedenú časť trestného konania nemôže disponovať právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 614/2013).

Náležitú preskúmanie podozrenia zo spáchania trestného činu, teda vecne správne rozhodnutie o otázke viny a spravodlivé potrestanie páchatel'a, nepredstavuje právo poškodeného, ale je oprávnením a povinnosťou štátu, ktorý zabezpečuje ochranu práv a oprávnených záujmov fyzických osôb a právnických osôb, záujmov spoločnosti a ústavného zriadenia Slovenskej republiky, ktorou napĺňa účel trestného práva. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd poukazuje aj na to, že sťažovateľka 3 v procesnom postavení poškodenej by mohla namietat jeho porušenie, ale len vo vzťahu k takým právam, ktoré vyplývajú z § 46 Trestného

poriadku (napr. právo uplatniť nárok na náhradu škody, právo na predkladanie dôkazov, právo na nazeranie do spisov a ich preštudovanie atď.), čo však zo sťažnosti nevyplýva.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené konštatuje, že rozsudkami okresného súdu a krajského súdu nijako nemohlo dôjsť k porušeniu ústavou, dohovorom a dodatkovým protokolom garantovaných práv.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľov odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľov v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2016